

สารบัญ

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม และจริยธรรม.....	1
เรื่องที่ 1 พุทธประวัติและความสำคัญของพระพุทธศาสนา.....	2
- ความสำคัญของพระพุทธศาสนา.....	3
แบบทดสอบเรื่องที่ 1 พุทธประวัติและความสำคัญของพระพุทธศาสนา.....	4
เรื่องที่ 2 ประวัติพุทธสาวก ชาดก และพระไตรปิฎก.....	8
1. ประวัติพุทธสาวก.....	8
2. ชาดก.....	9
3. ศาสนิกชนตัวอย่าง.....	11
แบบทดสอบเรื่องที่ 2 ประวัติพุทธสาวก ชาดก และพระไตรปิฎก.....	13
เรื่องที่ 3 พระรัตนตรัยและหลักธรรมของพระพุทธศาสนา.....	17
1. พระรัตนตรัย.....	17
2. โอวาท 3.....	17
3. พุทธสุภาษิต.....	22
แบบทดสอบเรื่องที่ 3 พระรัตนตรัยและหลักธรรมของพระพุทธศาสนา.....	23
เรื่องที่ 4 การสวดมนต์ แผ่เมตตาและการปฏิบัติตนที่เหมาะสมของชาวพุทธ.....	27
1. การสวดมนต์ไหว้พระ.....	27
2. ขั้นตอนการสวดมนต์ไหว้พระ.....	27
3. บทสวดมนต์.....	27
4. คำแผ่เมตตา.....	28
5. สติ.....	28
6. การฝึกสมาธิเบื้องต้น.....	28
7. การฝึกสมาธิด้วยอิริยาบถต่าง ๆ.....	29
8. ฝึกให้มีสติในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน.....	29
แบบทดสอบเรื่องที่ 4 การสวดมนต์ แผ่เมตตาและการปฏิบัติตนที่เหมาะสมของชาวพุทธ.....	30
เรื่องที่ 5 การปฏิบัติตนที่เหมาะสมของชาวพุทธ.....	34

1. ความหมายของศาสนวัตถุ ศาสนสถาน บุคคลของศาสนาต่าง ๆ.....	34
2. ชื่อและความสำคัญของศาสนวัตถุ ศาสนสถาน บุคคลของศาสนาพุทธ.....	34
3. ชื่อและความสำคัญของศาสนวัตถุ ศาสนสถาน บุคคลของศาสนาคริสต์.....	34
4. ชื่อและความสำคัญของศาสนวัตถุ ศาสนสถาน บุคคลของศาสนาอิสลาม.....	35
5. การปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อศาสนวัตถุ ศาสนสถานและศาสนบุคคลในศาสนาต่าง ๆ.....	35
6. มารยาทชาวพุทธ.....	35
7. การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ.....	37
แบบทดสอบเรื่องที่ 5 การปฏิบัติตนที่เหมาะสมของชาวพุทธ.....	38
สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม.....	43
เรื่องที่ 6 การปฏิบัติตนตามประเพณีและวัฒนธรรม.....	44
1. ประเพณีและวัฒนธรรมในครอบครัว.....	44
2. การปฏิบัติตนตามประเพณีและวัฒนธรรมในท้องถิ่น.....	45
3. พฤติกรรมของตนเองและเพื่อน ๆ ในชีวิตประจำวัน.....	46
4. สาเหตุที่ทำให้พฤติกรรมกาณ์ดำเนินชีวิตในปัจจุบันของนักเรียนและผู้อื่นแตกต่างกัน.....	47
แบบทดสอบเรื่องที่ 6 การปฏิบัติตนตามประเพณีและวัฒนธรรม.....	48
เรื่องที่ 7 วันหยุดราชการและบุคคลสำคัญในท้องถิ่น.....	52
1. วันหยุดเกี่ยวกับชาติและพระมหากษัตริย์.....	52
2. วันหยุดราชการที่เกี่ยวกับศาสนา.....	53
3. วันหยุดราชการที่เกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรม.....	54
แบบทดสอบเรื่องที่ 7 วันหยุดราชการและบุคคลสำคัญในท้องถิ่น.....	55
เรื่องที่ 8 การมีส่วนร่วมตามกระบวนการประชาธิปไตย.....	59
1. บทบาทหน้าที่ของสมาชิกในชุมชน.....	59
2. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ตามกระบวนการประชาธิปไตย.....	59
3. การออกเสียงโดยตรงและการเลือกตั้งตัวแทนออกเสียง.....	60
4. การตัดสินใจของบุคคลและกลุ่มที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงในชั้นเรียน โรงเรียนและชุมชน.....	61
แบบทดสอบเรื่องที่ 8 การมีส่วนร่วมตามกระบวนการประชาธิปไตย.....	63
สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์.....	67

เรื่องที่ 9 การใช้สินค้าและบริการในการดำรงชีวิต.....	68
1. สินค้าที่จำเป็นในการดำรงชีวิต เรียกว่า ปัจจัย 4.....	68
2. สินค้าที่เป็นความต้องการของมนุษย์.....	68
3. ประโยชน์และคุณค่าของสินค้าและบริการที่สนองความต้องการของมนุษย์.....	68
4. หลักการเลือกสินค้าที่จำเป็น.....	69
5. ความหมายของผู้บริโภคและผู้ผลิต.....	69
แบบทดสอบเรื่องที่ 9 การใช้สินค้าและบริการในการดำรงชีวิต.....	70
เรื่องที่ 10 ทรัพยากรกับการผลิตและการบริโภคสินค้าและบริการ.....	74
1. ความหมายของผู้บริโภคและผู้ผลิต.....	74
2. ความหมายของสินค้าและบริการ.....	74
3. ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่เกิดจากความหายากของทรัพยากรกับความต้องการของมนุษย์ ที่มีไม่จำกัด.....	74
4. ใช้บัญชีรับ - จ่าย วิเคราะห์การใช้จ่ายที่จำเป็นและเหมาะสม.....	75
5. การวางแผนการใช้เงินของตนเอง.....	75
6. วางแผนการแสวงหารายได้ที่สุจริตและเหมาะสม.....	75
7. วางแผนการนำเงินที่เหลือจ่ายมาใช้อย่างเหมาะสม.....	75
แบบทดสอบเรื่องที่ 10 ทรัพยากรกับการผลิตและการบริโภคสินค้าและบริการ.....	76
เรื่องที่ 11 ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างรัฐบาลและประชาชน.....	79
1. สินค้าและบริการที่ภาครัฐทุกระดับจัดหาและให้บริการแก่ประชาชน.....	79
2. ความหมายและความสำคัญของภาษีที่รัฐนำมาสร้างรายได้และให้บริการแก่ประชาชน.....	79
3. ตัวอย่างของภาษี.....	80
4. บทบาทหน้าที่ของประชาชนในการเสียภาษี.....	80
5. ความสำคัญและผลกระทบของการแข่งขันทางการค้าที่มีผลทำให้ราคาสินค้าลดลง.....	80
แบบทดสอบเรื่องที่ 11 ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างรัฐบาลและประชาชน.....	81
สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์.....	85
เรื่องที่ 12 การเทียบศักราชและเหตุการณ์สำคัญของโรงเรียนและชุมชน.....	86
1. ที่มาของศักราชที่ปรากฏในปฏิทิน.....	86

2. วิธีเทียบ พ.ศ. เป็น ค.ศ. หรือ ค.ศ. เป็น พ.ศ.	86
3. ตัวอย่างของการเทียบศักราชในเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน.....	87
4. วิธีการสืบค้นเหตุการณ์สำคัญของโรงเรียนและชุมชน.....	87
5. การใช้เส้นเวลา (Time line) ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในโรงเรียนและชุมชน.....	88
แบบทดสอบเรื่องที่ 12 การเทียบศักราชและเหตุการณ์สำคัญของโรงเรียนและชุมชน.....	89
เรื่องที่ 13 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐาน วัฒนธรรมประเพณีในชุมชน.....	93
1. ปัจจัยการตั้งถิ่นฐานของชุมชนซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยทางภูมิศาสตร์และปัจจัยทางสังคม.....	93
2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการของชุมชนทั้งปัจจัยทางภูมิศาสตร์และปัจจัยทางสังคม.....	94
3. ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมชุมชนของตนที่เกิดจากปัจจัยทางภูมิศาสตร์ และปัจจัยทางสังคม.....	94
4. ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชนอื่นที่มีความเหมือนและความแตกต่างกันของ ชุมชนของตนเอง.....	96
แบบทดสอบเรื่องที่ 13 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐาน วัฒนธรรมประเพณีในชุมชน.....	98
เรื่องที่ 14 พระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย และพระมหากษัตริย์รัชกาลปัจจุบัน.....	102
1. พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจโดยสังเขปของพ่อขุนศรีอินทราทิตย์.....	102
2. พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจโดยสังเขปของพระเจ้าอู่ทอง.....	102
3. พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจโดยสังเขปของพระเจ้าตากสินมหาราช.....	103
4. พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจโดยสังเขปของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก- มหาราช.....	105
5. อาณาจักรไทยอื่นที่ผนวกรวมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของชาติไทย.....	106
6. พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจโดยสังเขปของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว.....	106
7. พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจโดยสังเขปของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ.....	108
แบบทดสอบเรื่องที่ 14 พระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย และพระมหากษัตริย์ รัชกาลปัจจุบัน.....	109
เรื่องที่ 15 วีรกรรมของบรรพบุรุษไทยที่มีส่วนปกป้องประเทศชาติ.....	113
1. วีรกรรมของท้าวเทพสตรี ท้าวศรีสุนทร.....	113

2. วิถีกรรมของชาวบ้านบางระจัน.....	114
3. วิถีกรรมของพระยาพิชัยดาบหัก.....	114
4. วิถีกรรมของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช.....	115
5. วิถีกรรมของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช.....	115
แบบทดสอบเรื่องที่ 15 วิถีกรรมของบรรพบุรุษไทยที่มีส่วนปกป้องประเทศชาติ.....	117
สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์.....	121
เรื่องที่ 16 แผนที่ แผนที่ และภาพถ่าย.....	122
1. แผนที่.....	122
2. แผนที่.....	124
3. ภาพถ่าย.....	124
4. ความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศทาง.....	124
5. ตำแหน่งที่ตั้งสัมพันธ์ของสถานที่สำคัญในบริเวณโรงเรียนและชุมชน.....	125
แบบทดสอบเรื่องที่ 16 แผนที่ แผนที่ และภาพถ่าย.....	126
เรื่องที่ 17 ความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพกับลักษณะทางสังคม.....	130
1. ภูมิประเทศและภูมิอากาศที่มีผลต่อสภาพสังคมในชุมชน.....	130
2. สภาพแวดล้อมในชุมชนในอดีตและปัจจุบัน.....	131
3. ลักษณะของเมืองและชนบท.....	132
แบบทดสอบเรื่องที่ 17 ความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพกับลักษณะทางสังคม.....	134
เรื่องที่ 18 สิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงในชุมชน.....	138
1. การพึ่งพาสิ่งแวดล้อมในการดำรงชีวิตของมนุษย์.....	138
2. การประกอบอาชีพที่เป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติในชุมชน.....	139
3. มลพิษที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์.....	139
4. การเพิ่มและสูญเสียสิ่งแวดล้อมทำให้ชุมชนเปลี่ยนแปลง.....	140
แบบทดสอบเรื่องที่ 18 สิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงในชุมชน.....	142
แบบทดสอบท้ายเล่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.....	146
เฉลยสังคมศึกษา ป.3.....	1-68
เฉลยแบบทดสอบเรื่องที่ 1 พุทธประวัติและความสำคัญของพระพุทธศาสนา.....	2

เฉลยแบบทดสอบเรื่องที่ 2 ประวัติพุทธสาวก ชาดก และพระไตรปิฎก.....	5
เฉลยแบบทดสอบเรื่องที่ 3 พระรัตนตรัยและหลักธรรมของพระพุทธศาสนา.....	8
เฉลยแบบทดสอบเรื่องที่ 4 การสวดมนต์ แผ่เมตตาและการปฏิบัติตนที่เหมาะสมของชาวพุทธ.....	11
เฉลยแบบทดสอบเรื่องที่ 5 การปฏิบัติตนที่เหมาะสมของชาวพุทธ.....	14
เฉลยแบบทดสอบเรื่องที่ 6 การปฏิบัติตนตามประเพณีและวัฒนธรรม.....	17
เฉลยแบบทดสอบเรื่องที่ 7 วันหยุดราชการและบุคคลสำคัญในท้องถิ่น.....	20
เฉลยแบบทดสอบเรื่องที่ 8 การมีส่วนร่วมตามกระบวนการประชาธิปไตย.....	23
เฉลยแบบทดสอบเรื่องที่ 9 การใช้สินค้าและบริการในการดำรงชีวิต.....	26
เฉลยแบบทดสอบเรื่องที่ 10 ทรัพยากรกับการผลิตและการบริโภคสินค้าและบริการ.....	29
เฉลยแบบทดสอบเรื่องที่ 11 ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างรัฐบาลและประชาชน.....	32
เฉลยแบบทดสอบเรื่องที่ 12 การเทียบศักราชและเหตุการณ์สำคัญของโรงเรียนและชุมชน.....	35
เฉลยแบบทดสอบเรื่องที่ 13 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐาน วัฒนธรรมประเพณีในชุมชน.....	38
เฉลยแบบทดสอบเรื่องที่ 14 พระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย และพระมหากษัตริย์ รัชกาลปัจจุบัน.....	41
เฉลยแบบทดสอบเรื่องที่ 15 วิถีกรรมของบรรพบุรุษไทยที่มีส่วนปกป้องประเทศชาติ.....	45
เฉลยแบบทดสอบเรื่องที่ 16 แผนที่ แผนที่ และภาพถ่าย.....	48
เฉลยแบบทดสอบเรื่องที่ 17 ความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพกับลักษณะทางสังคม.....	51
เฉลยแบบทดสอบเรื่องที่ 18 สิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงในชุมชน.....	54
เฉลยแบบทดสอบท้ายเล่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม.....	57

.....